

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

1 op 5 Belgen woont alleen Over bloemkool en andere vraagstukken

Deurwaarders
bellen thuis aan
bij stakers

Samantha
transvrouw in
mannenbastion

Factcheck: zijn we
nog steeds beter af
met het groeipakket?

West-Vlaanderen
Jobstudenten vissen
achter het net

Kleine mensen

In mei 1921 werden belangrijke fundamenten gelegd voor onze welvaart en ons welzijn. Vrijheid van vereniging en vakbondsvrijheid werden erkend, staken was niet langer verboden. Het belang daarvan kan men onmogelijk overschatten. Vakbonden en hun protestacties zijn wereldwijd vaak de motor van fundamentele veranderingen. Dat verklaart ook waarom repressieve regimes het heel vaak gemunt hebben op vakbondsmensen. Omdat mensen die zich verenigen en zich samen scharen achter bepaalde eisen een belangrijke tegenmacht vormen.

Na de Tweede Wereldoorlog stuwden de vakbonden de welvaartsstaat naar

ongekende hoogten. Met de uitbouw van de sociale zekerheid, van betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden als hoge toppen. Maar ook met vrouwenrechten, internationale solidariteit, een waardig leven voor ouderen en zieken ...

Die enorme successen van de naoorlogse vakbeweging lokten natuurlijk een tegenreactie uit. We kennen de impact van Thatcher en Reagan op de vakbeweging in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Maar zelfs in eigen land organiseert de tegenstand zich. Aan de vrijheid van vereniging durft men nog niet expliciet te raken. Maar dat andere cruciale recht, het stakingsrecht, krijgt wel heel strakke en brutale tegenwind. Via juridische procedures van werkgevers bij specifieke acties. Door het steeds verder uitdijen van de minimumdienstverlening.

Dat soort praktijken wordt minutieus voorbereid door sluipende tegenstand. En daar komen media en beeldvorming op de proppen. Een eerste techniek is de

ontmenselijking van de vakbeweging. Een vakbond is niet langer een groep van mensen die zich sinds 1921 vrij mogen verenigen en samen en solidair voor iets opkomen. Het zijn geen mensen die uit onvrede door de straten van Brussel trekken. Nee, het zijn 'de vakbonden' die betogen en die enkel hinder veroorzaken. Wier eisen en voorstellen makkelijk als onhaalbare, negentiende-eeuwse dromen worden opzijgeschoven.

Die ontmenselijking maakt ook de weg vrij om de vakbeweging te criminaliseren. Een stakerskas van tientallen miljarden in tropische belastingparadijzen. Een verdienmodel dat geweldig floreert door het uitbetalen van werkloosheidsuitkeringen. Onverantwoordelijke organisaties die zich voor gewelddadige acties kunnen verschuilen achter de afwezigheid van rechtspersoonlijkheid. Heel veel indianenverhalen en onzin doen de ronde. Dat de vakbeweging heel sterk gedreven wordt door waarden en principes maakt haar tegelijk ook bijzonder kwetsbaar voor dit soort bewuste en onjuiste (morele) criminalisering.

Het geraas en gedaas waartegen vakbonden moeten optornen wordt steeds complexer. Maar dat geldt evenzeer voor de modale individuele werknemer die er in een alsmear troebeler wereld steeds meer belang bij heeft samen met zijn collega's en met luider stem te kunnen (re)ageren om hun eerlijke deel te krijgen van de meerwaarde die ze creëren. En om een onderlinge bijstand te organiseren die steun geeft bij tegenspoed of ouderdom. Daarom is het stakingsrecht een fundamenteel mensenrecht, dat belangrijker is dan pakweg het commercieel belang van een Nederlandse supermarktketen. En moet het dat ook onverkort blijven. Zodat kleine mensen zich samen sterk kunnen maken. ■

Marc Leemans, Voorzitter ACV

Kort.

HOOGSTE LONEN, LAAGSTE LONEN Vergelijk je bedrijf met de concurrentie

Elk jaar maakt het ACV op basis van 25 economische en sociale criteria een rangschikking op van de Belgische bedrijven met meer dan 50 werknemers. Dat gebeurt op basis van de gepubliceerde jaarrekeningen van die bedrijven. Je krijgt van elke onderneming de score op het criterium en de plaats in de rangschikking, zowel nationaal en per regio (Brussel, Vlaanderen, Wallonië), als voor de sector waarin de onderneming actief is. Zo kun je bijvoorbeeld zien

welk bedrijf de hoogste gemiddelde lonen (Engie Management Company Belgium, Mastercard Europe) en de laagste (Hotel Plaza Brussels) betaalt, en hoe jouw loon zich verhoudt tot concurrenten in de sector. Zo kun je ook het personeelsverloop vergelijken, de omzet die wordt gemaakt per werknemer, de loonkloof tussen vrouwen en mannen ... ■

~ www.hetacv.be/rekentool/
sociale-benchmarking

NIEUWE ACV-VOORZITTER

Ann Vermorgen voorgedragen

Ann Vermorgen wordt op 20 juni aan de Algemene Raad van het ACV voorgedragen als kandidaat-voorzitter in opvolging van Marc Leemans. Ann Vermorgen studeerde af als maatschappelijk assistent en startte haar engagement in de KAJ (Katholieke Arbeiders Jeugd). In 1996 werd ze secretaris bij ACV Openbare Diensten, in 2008 werd ze nationaal secretaris bij het ACV. Haar belangrijkste bevoegdheid vandaag is het Vlaams ACV. Zo vertegenwoordigt ze het ACV binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan ze verschillende keren voorzitter was. ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch - Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djoerven Ariën, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

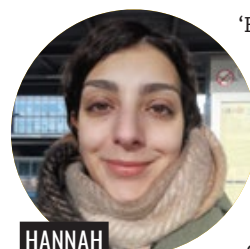

'Deurwaarders bellen zelfs al bij mensen thuis aan om hen bij voorbaat een actieverbod op te leggen'

Een rechter die stakingsposten in het hele land verbiedt, of een wetsontwerp dat betogers een demonstratieverbod oplegt. Het stakingsrecht is grondwettelijk beschermd, maar staat onder alsmat hogere druk. Op maandag 22 mei trokken ruim 20.000 mensen de straat op om het stakingsrecht te beschermen.

– Tekst **Simon Bellens**

Op zaterdagochtend 29 april was Hannah Ghulam Farag (26) een van de vijf actievoerders die politieagenten oppakten bij een stakingspost aan de Delhaize aan de Watersportbaan in Gent. Er verschenen een drietal combi's op de parking, goed voor zo'n dertig agenten in ordehandhavingskledij.

HANNAH

'Er hing een gespannen sfeer', herinnert Hannah zich. 'Ik wilde mijn identiteitskaart niet afgeven. Ik wist dat ze mijn gegevens, ook al mag dat niet, aan een deurwaarder zouden doorspelen, en dat die me een actieverbod zou opleggen. Daarop arresteerde de agent ons en reed ons naar het politiekantoor. Ik had gedacht dat je gearresteerd zou worden voor een misdad. Niet terwijl je recht in je schoenen staat.'

Tientallen eenzijdige verzoekschriften

Sinds Delhaize bekendmaakte dat het alle

winkels in eigen beheer wil overdragen aan zelfstandige uitbaters – waardoor werknemers aan slechtere loon- en arbeidsvoorwaarden dreigen te moeten werken – regent het stakingsacties. Door filialen gesloten te houden of vrachtwagens bij verdeelcentra de doorgang te verhinderen, proberen vakbonden en werknemers druk te zetten om de plannen in te trekken.

Daarop reageerde Delhaize door bij de rechter een eenzijdig verzoekschrift – zonder weerwoord van een tegenpartij dus – in te dienen om stakingsposten over het hele land te mogen opbreken. Deurwaarders kunnen daardoor actievoerders persoonlijk en voor een bepaalde duur de toegang tot een stakingspost ontzeggen, op straffe van een dwangsom.

'In de praktijk schakelt Delhaize met die uitspraak deurwaarders in om elke vorm van actie te verbieden, zoals flyers uitdelen', zegt Jan Buelens, als advocaat gespecialiseerd in arbeids- en stakingsrecht. 'We zien zelfs dat deurwaarders bij mensen thuis aanbellen om hen al bij voorbaat een actieverbod op te leggen, ook al hebben ze dan natuurlijk nog geen

inbreuk op het blokkadeverbod kunnen vaststellen. Zoiets maakt veel indruk en is absoluut niet normaal.'

In 2011 tikte het Europees Comité voor Sociale Rechten België al eens op de vingers omdat het veelvuldige gebruik van zulke eenzijdige verzoekschriften het stakingsrecht te zeer beperkte. Sindsdien legden werkgevers meer terughoudendheid aan de dag. 'Maar sinds begin dit jaar zien we opnieuw een flinke toename', vertelt Laurent Fastrez van het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens. Niet alleen Delhaize maakt er gebruik van, ook supermarktketen Intermarché of Decathlon deden dat al dit jaar. Het stakingsrecht is een mensenrecht, beklemtoont Fastrez. 'Beperkingen zijn mogelijk, maar alleen als ze het algemeen belang dienen, een wettelijke basis hebben, en proportioneel zijn. Eenzijdige verzoekschriften mogen alleen zeer uitzonderlijk gebruikt worden, want partijen moeten zich kunnen verdedigen. Dit jaar gaat het al om wel twintig tot dertig verzoekschriften.'

Of achter die juridische druk een bewuste strategie van werkgeversorganisaties zit, durft jurist bij het ACV Alexis Fellahi niet te beweren. Vast staat dat het 'herenakkoord' dat werkgevers en vakbonden in 2002 sloten zo op de helling komt te staan. Daarin beloofden werkgevers dat ze juridische acties bij sociale conflicten zouden vermijden, in ruil voor onder meer de belofte van vakbonden om geen geweld te gebruiken of schade aan te richten. 'De vraag is in welke mate dat vandaag nog overeind blijft', zegt Fellahi.

Demonstratieverbod

Niet alleen door juridische stappen of vanuit werkgevershoek dreigen beperkingen op het stakingsrecht. Minister van Justitie Vincent Van Quickenborne (Open VLD) diende een wetsontwerp in waardoor betogers een demonstratieverbod tot drie jaar riskeren, of tot zes jaar bij herhaling, als ze op betogingen strafbare feiten plegen.

'Dat gaat bijvoorbeeld over slagen en verwondingen', legt Fellahi uit. 'Maar in het verleden werden activisten al vervolgd omdat ze folders uitdeelden, of posters ophingen. Ook dat kan onder dit wetsontwerp preventief tot een demonstratieverbod leiden.'

Daarmee maakt het wetsontwerp een onderscheid tussen 'goede' en 'slechte' betogers. 'De bedoeling is om 'amokmakers' van betogingen te weren', zegt Fastrez. 'Maar brandstichting of geweldpleging is vandaag al strafbaar, en rechters kunnen al soortgelijke sancties opleggen. Dat maakt het moeilijk om de meerwaarde van dit wetsontwerp te zien.'

De laatste jaren heeft Fastrez de beperkingen op het stakingsrecht zien toenemen. 'Eigenlijk staat het stakingsrecht altijd onder druk', besluit Fellahi. 'Maar sociale vooruitgang wordt niet zomaar gegeven als je daar vriendelijk om vraagt.' ■

Wat staken kan opleveren

Bij Delhaize lijken constructieve onderhandelingen nog niet in het vooruitzicht. Maar in andere ondernemingen leverde collectieve actie recent al wel opmerkelijke resultaten op.

De strijkdienst van Marc Coucke

Samen met magazijnmedewerkers in Nazareth kregen de werknemers van de strijkdienst van farmabedrijf Perrigo onlangs hun ontslag. Die gratis dienst voor het personeel was ooit nog in het leven geroepen door Marc Coucke, voor hij Omega Pharma in 2015 verkocht aan de Amerikaanse eigenaars. De ontslagen kwamen niet helemaal onverwacht, aldus de werknemers. Maar waar medewerkers bij een vorige ontslagronde in 2017 nog een degelijke opzegpremie kregen, wilde de directie nu enkel het wettelijke minimum uitbetalen. Zeker voor mensen met ruim 20 jaar dienst was dat een koude douche. Na drie dagen staken, kwam de directie over de brug met een bijkomende opzegvergoeding. 'Als er nog ontslagen volgen, hebben wij alvast een goed precedent geschapen,' klinkt het.

De ontsmettingsproducten van DeLaval

Bij producent van ontsmettingsproducten voor de landbouw DeLaval in Drogen legden werknemers in maart het werk neer nadat de directie een ploegensysteem wilde invoeren. Voortaan zou de late dienst tot 22 uur moeten werken. Bovendien was de middagpauze onbetaald. 'We hadden al langer het gevoel dat de directie ons niet goed behandelde', vertelt schoonmaakster Nancy De Keer (56). 'Zeker nadat een collega met 25 jaar dienst per direct ontslagen werd. Het nieuwe werkrooster was de druppel.'

NANCY

Verzoeningsgesprekken leverden niets op. 'Toen klonk het dat we moesten tonen dat we het meenden', zegt Tania De Keer (54) van de preventiedienst. Zes dagen lang legden de werknemers het werk neer. 'Eerst hadden we het gevoel dat de personeelsdienst ons lacherig bekeek, maar dat veranderde toen we vrachtwagens begonnen tegen te houden.' Daarop wilde de Zweedse directie van DeLaval wel onderhandelen. 'Eigenlijk is het erg dat het zover moest komen om een reactie te krijgen', aldus Nancy.

TANIA

Na een marathonvergadering wisten de werknemersvertegenwoordigers te verkrijgen dat de avondploeg tot 21.20 uur moet werken, en dat 20 minuten van het halfuur middagpauze betaald worden. 'Tot op het laatst was het spannend of we dat resultaat zouden behalen', zegt Tania, 'maar de houding van de directie heeft bij het personeel wel iets gebroken.' ■

1 op de 6 gevallen van seksueel geweld bij holebi, trans en intersekse personen gebeurt op het werk

België behaalde net als vorig jaar de tweede plaats in de Europese Regenboog Index. Die ranglijst evalueert de rechten van holebi's, transgenders en intersekse personen in elk Europees land, maar kijkt uitsluitend naar wetgeving. In de praktijk is de discriminatie ten opzichte van LGBTI+ personen ook op de werkvloer nog steeds aanwezig. 'We mogen zeker niet op onze lauweren blijven rusten.'

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto **Alex Vanhee**

België is een vooruitstrevend land op vlak van LGBTI+ rechten. Zo is België na Nederland het tweede land waarin het homohuwelijk gelegaliseerd werd, een feit dat het zelfs tot in de Vlaamse canon geschopt heeft. 'We mogen trots zijn op waar we vandaag staan. Al mogen we zeker niet op onze lauweren blijven rusten', stelt gender- en gelijke kansensexperte Marte Billen van het ACV. 'Nederland, dat ooit de eerste plaats bekleedde in de Europese Regenboog Index, zakt jaar na jaar verder weg. Zij hadden ooit een heel progressieve wetgeving, maar hebben sindsdien niets meer gedaan. Stilstand is in dit geval achteruitgang.'

Ook Ann Vermorgen, nationaal secretaris van het ACV, benadrukte tijdens de Internationale dag tegen holebi- en transfobie het belang van de

aanhoudende strijd voor aanvaarding en gelijke rechten. 'Dat gaat verder dan alleen het nastreven van gelijkheid op de werkplek. Het gaat over het erkennen van de waardigheid en het recht van elk individu om vrij te zijn van discriminatie, haat en geweld, waar ze zich ook bevinden. Als vakbond hebben we de macht en de plicht om een krachtige stem te zijn in het bevorderen van gelijke rechten en kansen voor iedereen, zonder uitzondering. Om onze inzet voor de rechten van LGBTI+ personen te versterken, moeten we ervoor zorgen dat onze vakbond een veilige ruimte is waar leden zich kunnen uitspreken over hun ervaringen en zorgen.'

Problemen op werkvloer

Regelmatig wordt er nog bericht over agressie en haat tegen holebi's, transgenders en intersekse personen. Ook op de werkvloer, benadrukt Eef Heylighen van belangenorganisatie çavaria. 'In een recent onderzoek uit 2021 van het Belgische Sociaal en Cultureel Planbureau gaf ongeveer elf procent van de LGBTI+ respondenten aan dat ze op het werk geconfronteerd

werden met discriminerende opmerkingen, grapjes of pesterijen op basis van hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit. En dit jaar nog maakte Vlaams minister van Gelijke Kansen Bart Somers (Open vld) de resultaten van een geweldsonderzoek bij LGBTI+ personen bekend. Daaruit bleek dat 14,3 procent van de slachtoffers van seksueel geweld aangaf dat de pleger een collega of een overste op het werk was.'

Ook Marte Billen krijgt regelmatig soortgelijke signalen te horen. 'Pesterijen, discriminatie en goed bedoelde grapjes gebeuren nog te vaak op de werkvloer. Dat loopt gelijk met klachten over seksisme en grensoverschrijdend gedrag', verklaart zij. 'Je niet veilig voelen op de werkvloer zou niet mogen. Toch zagen we in een onderzoek uit 2017 nog dat zes op de tien LGBTI+ personen niet of slechts gedeeltelijk uit de kast zijn op het werk. Je identiteit op het werk moeten verbergen bezorgt mensen bijkomende stress. Het is dan ook geen wonder dat LGBTI+ personen meer kans lopen op onder andere burn-outs en depressies.'

Positieve evolutie

Nochtans zijn er ook hoopvolle signalen, benadrukt Eef Heylighen. 'Wij krijgen via ons advies- en vormingscentrum KLIQ heel wat aanvragen van werkgevers die dit willen aanpakken op hun werkvloer. Belangrijk is dat de regering dit aanmoedigt en er een actief overkoepelend beleid rond voert met oog voor regelmatige evaluatie en bijsturing.' Gitte Van Looken van de ACV-Samenwerkers begeleidt bedrijven en werknemers die hun werkvloer inclusiever willen maken. 'Het is belangrijk dat werkgevers

een signaal geven en een klimaat scheppen waarin mensen zichzelf kunnen zijn. Dat geldt evengoed voor mensen met autisme, mensen met een andere huidskleur, mensen die aan de ramadan meedoen en een gebedsruimte nodig hebben ...'

'Samen met het LGBTI+ platform van het ACV brengen we nu de noden van werknemers in kaart. Daaruit willen we een concreet stappenplan halen voor bedrijven en kmo's. Dankzij onze unieke samenwerking met zelfstandigenorganisatie Unizo kunnen we zelfs de kleinste bedrijven bereiken. Zo hopen wij zoveel mogelijk werknemers te bereiken en vooruit te helpen.' ■

→ www.hetacv.be/LGBTIplus

'De steun die ik kreeg op de werkvloer was onmisbaar'

Samantha (46) is trans en werkt als enige vrouw als brigadier-buizenfitter bij Farys in Brugge.

'Op mijn afdeling werken geen andere vrouwen, het is een echt mannenbastion. Dat heeft ertoe geleid dat ik lang de stap niet durfde te zetten om als vrouw naar buiten te komen. Ik wist al 29 jaar dat ik een vrouw ben, hoewel ik als man ben geboren. Je vreest niet alleen maar voor de reacties, veel transpersonen hebben ook angst om hun baan, gezin en kinderen te verliezen.'

'Ik had eerst een gesprek met de mensen van de personeelsdienst. Die waren heel begripvol en hebben mij begeleid in het schrijven van een brief aan de collega's. De vrijdag voordat ik voor het eerst als vrouw op het werk zou verschijnen, werd deze brief overhandigd aan de collega's. Helaas was niet iedereen aanwezig, waardoor er toch wat collega's geschrokken waren toen ik voor het eerst als vrouw kwam werken. Maar na een korte gewenningsperiode en dankzij de hulp vanuit de personeelsdienst is dat snel gaan liggen. Ook van klanten krijg ik heel veel positieve commentaren. De steun die ik kreeg op de werkvloer was onmisbaar. Ik hoop dat ook andere leden van de LGBTI+ gemeenschap dezelfde steun mogen vinden op de werkvloer.' ■

PRIVACY STRIJD TEGEN DRUGSCRIMINALITEIT

Mag een moraliteitsonderzoek op de werkplek?

In de strijd tegen drugscriminaliteit besliste de federale regering onlangs om een moraliteitsonderzoek in te voeren bij het havenpersoneel. Zij zullen in de toekomst worden gescreend op criminele contacten en kandidaat-havenarbeiders zullen financieel worden doorgelicht.

‘Het effect van een moraliteitsonderzoek zal miniem zijn, aldus Kurt Callaerts, sectorverantwoordelijke Maritiem-Luchtvaart bij ACV-Transcom. Nu al is een geldig recent uittreksel uit het strafregister noodzakelijk en wordt elke havenarbeider die in aanraking komt met het gerecht rond drugszaken opgevolgd. Er is een opleiding en een anoniem meldpunt voor havenpersoneel. Nu nog eens het privéleven van personeel en hun gezin herhaaldelijk binnenstebuiten keren, dat is buiten proportie en een zware inbreuk op de privacy.’

Deze beslissing zal ook een grote economische impact hebben volgens Callaerts. ‘Dit gaat leiden tot vertraging bij aanwervingen, dat zien we nu al bij de luchthaven. Bovendien zal dit enorm veel kosten en is er niet genoeg personeel voor bij de overheid. Beter is om te investeren in goed functionerende douane-, politie- en justitiediensten met voldoende personeel en performant materiaal. Een groter percentage containers moet worden gescreend, maar vaak is er niet voldoende opgeleid personeel.’

Bij een moraliteitsonderzoek worden personen en hun omgeving doorgelicht op basis van diverse gegevensbanken. Zulke onderzoeken zijn enkel toegelaten bij functies in het kader van de algemene veiligheid, tenzij anders in de wet bepaald. Het gebeurt onder andere bij defensie, staatsveiligheid en politie. In 2015 werd ook in de luchthaven een moraliteitsonderzoek ingevoerd voor bepaalde veiligheidsfuncties.

Een moraliteitsonderzoek kan dus enkel onder strikte voorwaarden en omstandigheden. Volgens de arbeidsovereenkomstenwet mag de werkgever niet meer persoonsgegevens over de kandidaat verzamelen dan strikt noodzakelijk. Vragen of onderzoek naar gevoelige gegevens, het gerechtelijk verleden en medische gegevens zijn in principe verboden. ■

VACATURES

ACV zoekt

- Interprofessioneel vakbondsverantwoordelijke – Vilvoorde

ACVBIE zoekt

- Stafmedewerker studiedienst – Brussel

ACV Voeding en diensten zoekt

- Sociaaljuridische dienstverlener – Antwerpen

~ www.hetacv.be/jobs

FEITEN

In 1849 maakte Peter Vansteenkiste handgereedschappen voor de landbouw in een kleine smidse. Anno 2023 werken bij AVR (Alfons Vansteenkiste Roeselare, vernoemd naar de zoon van de stichter) 105 arbeiders en 90 bedienden. Jaarlijks vinden bij AVR 545 machines de weg naar akkers in binnen- en buitenland.

Poten en rooien met AVR

De groene landbouwmachines uit Roeselare herken je zowel in het decor van de één-reeks Eigen kweek als op akkers in Australië, China, Zuid-Afrika en Canada. Ze dragen namen als Puma 4.0, Lynx en Cobra. Bijna geen twee machines zijn gelijk. ‘De opties zijn talrijk, wij werken op maat van de boer.’

→ Tekst **An-Sofie Bessemans** → Foto's **Wouter Van Vooren**

JURGEN COMPERNOLLE (42), coördinator logistiek

‘In de aardappelteelt is veel innovatie. Het brandstofverbruik en de uitstoot moeten omlaag. Onze onderzoeksafdeling verbetert de machines door de ‘slimme patat’ met microchips. De technologie zegt hoeveel opbrengst de boer op welk gedeelte van zijn land krijgt. Zo weet die waar hij kan bijsturen met voeding en de juiste vochtigheidsgraad.’

FERDI GELDHOF (57), afdelingsleider

‘Hoe minder sproeistoffen, hoe beter voor natuur en portemonnee. Onze machines bemesten de aardappel zeer plaatselijk, zo raken we niet aan het grondwater. Amerikanen hebben nu de krieltjes ‘ontdekt’, Chinezen lusten steeds meer frietjes. Van een aardappelveld kun je meer mensen voeden dan van rijstveld, en het is minder arbeidsintensief.’

DAVID ANECA (44), monteur

‘We bedenken steeds oplossingen. Kan zo’n enorme machine in containers naar Kazachstan? Mag de boer er daar wel de weg mee op? De boer kijkt ook naar het prijskaartje, subsidies en ... het weer. Als het lang nat is, blijven sommige machines hier staan.’

JITSKE VAN DE PLAS (27), vrije logistiek

‘Ik ben criminologe. Een totaal ander domein, maar bij AVR vond ik mijn draai. Geen enkele werkdag is dezelfde. Ik rij rond met de vorkheftruck, laad machines, doe de stocktelling. In de productie werken vier vrouwen. Ik heb nog geen vriendinnen kunnen lokken, neen.’ (lacht)

BRICE DEQUEKER (24), aftester rooiers

‘Ik ben grensarbeider, ik woon in Frankrijk. Ik carpool met mijn broer, mijn vader en een collega. Op de werkvloer wordt Nederlands, Frans en Engels gesproken. Ik versta ook wel wat West-Vlaams.’ (lacht.)

1. DIEREN DE ZONNEGLOED

De Zonnegloed vzw vangt in- en uitheemse thuisloze wilde dieren op die niet terug naar de natuur kunnen. Sommige dieren komen er terecht nadat ze in beslag zijn genomen, bijvoorbeeld omdat het dier verwaarloosd werd. In Oostvleteren kun je meer dan 400 dieren zien waaronder de bruine beer, bizons, kamelen, steppezebra's, een gordeldier en vele apen. Je steekt er ook van alles op over dierenwelzijn en dierenbescherming.

~ www.dezonnegloed.be

3. Jeugd Dino's en hoe ze te verstoppen

Genieten met deugnieten

Sam en Dino zijn beste vrienden. Alleen vindt papa dino's niets voor meisjes. 'Mama zegt dat papa dat zegt omdat mama dat niet zegt.' In papa's huis is Dino dan ook niet welkom. Maar daar vindt Sam wel wat op.

In haar prentenboekendebut *Dino's en hoe ze te verstoppen* brengt Gheleynne Bastiaen op een speelse manier vooroordelen en co-ouderschap ter sprake. Het beperkte kleurenpalet en de zachte, ietwat buitenmaatse personages geven de illustraties een herkenbaar karakter. ■

~ Pelckmans, 2023, 40 blz.

Breintrein

5				3			6
	8		9				3
		9		5		1	
9	6		3				
					4	6	
	2	5		1	8		3
1			7				
7		2		9			4
		8	2		4		

2. RECHTZETTING

Kroningsfeesten Tongeren

Vele alerte lezers wezen ons op een fout op de cultuurpagina in Visie van 27 april. Daar werden de Kroningsfeesten in Sint-Truiden aangekondigd. De Kroningsfeesten vinden plaats in Tongeren natuurlijk. Het hoogtepunt zal plaatsvinden in de week van 2 tot en met 9 juli, met vier processies en evenveel avondspelen. Onze excuses.

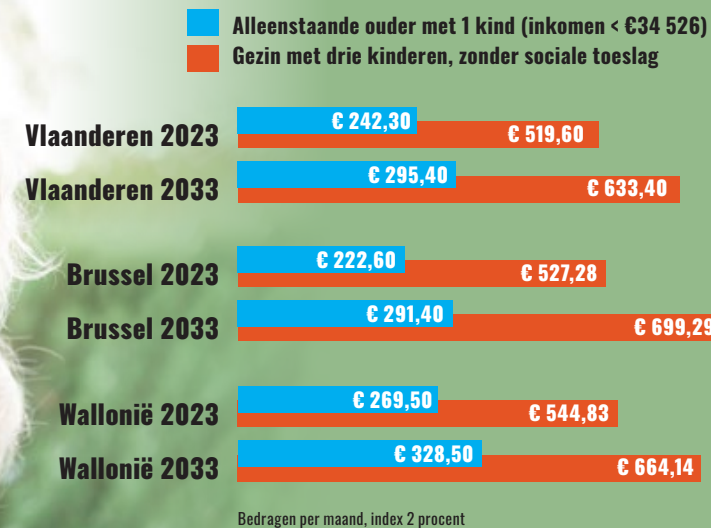
~ www.kroningsfeesten.be

Factcheck.

EERDER NIET WAAR

Een Vlaams gezin is beter af met het groeipakket dan met de kinderbijslag

Doordat Vlaanderen het groeipakket niet koppelt aan de gezondheidsindex, komen gezinnen in Vlaanderen er bekaaid van af in de toekomst.

In 2019 werd het kindergeld – voortaan het 'groeipakket' – een Vlaamse bevoegdheid. Die regionalisering ging gepaard met in elk gewest een nieuwe berekeningwijze. 'Geen enkel gezin krijgt minder dan het bedrag in het huidige kinderbijslagstelsel', susten Vlaamse politici toen.

Vlaanderen koos bij aanvang voor hogere basisbedragen en gemiddeld ook voor hogere sociale toeslagen. 'Elke regio legde eigen accenten', klinkt het bij Maarten Gerard, adviseur bij de ACV-studiedienst. 'Maar de Vlaamse regering hield geen rekening met de factor tijd. En daar knelt het schoentje. In Brussel en Wallonië is het kindergeld nog gekoppeld aan de gezondheidsindex, in Vlaanderen niet. Daar koos men voor een vaste indexering van twee procent per jaar, terwijl de gezondheidsindex in 2022 nog

afklokte op tien procent. Vlaanderen startte in 2019 met 160 euro per kind. Door de onderindexering heeft Brussel, dat startte met 150 euro per kind, Vlaanderen ondertussen ingehaald.'

Een simulatie van het ACV maakt duidelijk wat dat betekent. Vandaag krijgt een Vlaams gezin met drie jonge kinderen (4,3 en 1 jaar) zonder sociale toeslag 519,60 euro per maand. In Brussel krijgt datzelfde gezin 527,28 euro. In Wallonië 544,83 euro. Op jaarbasis krijgt dit Vlaamse gezin 302,76 euro minder dan het Waalse gezin.

Hoe de gezondheidsindex zal evolueren, is uiteraard onmogelijk te voorspellen. Als we ervan uitgaan dat de index weer zou dalen naar twee procent per jaar, dan krijgt ons gezin uit de simulatie in 2033 per maand 633,4 euro, tegenover 699,29 euro

en 664,14 euro voor respectievelijk het Brusselse en het Waalse gezin.

In een scenario waarin de gezondheidsindex nog een tijdje hoger blijft – pakweg vier procent per jaar – dan wordt het verschil nóg groter. Het Vlaamse gezin zou in 2033 elke maand 633,4 euro krijgen; hun Brusselse tegenhanger 865,8 per maand, zo'n 36 procent meer. Als we hier de inflatie laten doorwegen, hinkt Vlaanderen nog zwaarder achterop.

In het algemeen kunnen we besluiten dat, op enkele uitzonderingen na, een Vlaams gezin er niet op vooruit gaat. Het bedrag is er dan wel niet op verminderd, het groeipakket werd op een paar jaar tijd wel een stuk minder waard omdat het niet aan de index is gekoppeld. Het zal dus minder robuust kinderen beschermen. ■

We vragen het aan.

Nathalie Diesbecq
Juridisch adviseur ACV

Wat als ik niet genoeg vakantie heb voor de collectieve sluiting?

Schoolverlaters, of werknemers die een tijdje werkloos of arbeidsongeschikt waren hebben soms onvoldoende vakantiedagen om de collectieve sluiting te overbruggen. In elk geval moet eerst de wettelijk opgebouwde vakantie worden opgenomen. Als die is uitgeput of niet werd opgebouwd, kunnen schoolverlaters die aan bepaalde voorwaarden voldoen, een beroep doen op jeugdvakantie. Voor werknemers van ten minste 50 jaar (op 31 december 2022), bestaat er seniorvakantie. Beide vakantie-regelingen moeten worden aangevraagd via je vakbond en de werkgever.

Als je niet in aanmerking komt voor jeugdvakantie of seniorvakantie, moet de werkgever voor jou tijdelijke werkloosheid aanvragen als je geen aanvullende vakantie neemt. Vaak wordt gedacht dat je onbetaald verlof moet nemen als je geen of onvoldoende vakantie-rechten hebt opgebouwd om de collectieve sluiting te overbruggen, maar dat klopt dus niet. Heb je geen recht op vier weken betaalde vakantie en kom je niet in aanmerking voor jeugd- of seniorvakantie, dan kun je – los van de situatie van een collectieve sluiting – mogelijk gebruikmaken van aanvullende vakantie. Aanvullende vakantie is een recht. Je bent in geen geval verplicht om aanvullende vakantie op te nemen. Meer uitleg over de vakantie-regelingen vind je in het vakantieboekje 2023 van het ACV. ■

~ www.hetacv.be/vakantie

'Het leven is voor alleenwonenden adembenemend duur'

In negen op de tien Belgische gemeenten vormen mensen die alleen wonen de grootste groep. Nathalie Le Blanc woont al haar hele leven alleen en merkt dat de aandacht van het beleid die veranderende realiteit niet bijbeent. 'Alleen tijdens de coronacrisis heb ik even gedacht: ah, nu staan we op de radar.'

→ Tekst Karlien De Vrieze → Foto Guy Puttemans

Nathalie Le Blanc (53)

is journalist, romanschrijver en auteur van *Solo*, over alleen wonen. Haar eerste kookboek, *Tafel voor één*, is pas verschenen bij uitgeverij Pelckmans. Wil je kans maken op een exemplaar? Stuur voor 15 juni 2023 een mailtje naar lezers@visieredactie.be, of stuur een kaartje naar Visieredactie, PB 20, 1031 Brussel met het antwoord op de vraag 'Hoeveel procent van de Belgen woont alleen?'

De maatschappij richt zich niet op wie alleen woont. Tot die vaststelling kwam Nathalie Le Blanc al een tijdje geleden. 'Je merkt dat fiscaal, maar ook in de handel. Sommige supermarkten bieden inmiddels wel bewust naast hele bloemkolen ook kleine porties roosjes aan. Ook de bouwsector heeft in de gaten dat er nood is aan een ander type woningen.'

'Ik schreef tien jaar geleden *Solo*, over alleen wonen. De uitgever vroeg me onlangs om een nieuwe versie te schrijven, maar er is gewoon te weinig veranderd. Tijdens de coronacrisis was er protest toen je alleen contact mocht hebben met mensen uit je eigen gezin. Voor een op de vijf volwassenen betekende dat zero fysiek contact. Daar was simpelweg niet over nagedacht. Later werd dat wel bijgesteld met het 'knuffelcontact'. Maar tijdens de energiecrisis bleek het beleid alweer ingedommeld. Eén inkomen of twee: de energiepremie bleef hetzelfde.'

Komen alleenwonenden sneller in armoede?

LE BLANC → 'Ze hebben in ieder geval maar één inkomen, terwijl de vaste kosten ongeveer dezelfde zijn: de huur, een auto, verzekeringen ... Het leven is voor alleenwonenden adembenemend duur. Je kunt minder opzijzetten van je loon, waardoor je minder reserve hebt, en als je je werk kwijtspeelt, is er niemand. Dat leidt tot voortdurende financiële angst.'

En daarbovenop komt nog de hoge belastingdruk voor alleenstaanden zonder kinderen.

LE BLANC → 'De categorie 'alleenwonende mensen met één inkomen' lijkt niet te bestaan voor de belastingdienst. Alleenwonenden hebben, als enigen, geen enkel belastingvoordeel. Alle

forfaitaire belastingen zijn oneerlijk als dat forfait per huishouden geldt.'

Vind je nog een woning als persoon alleen?

LE BLANC → 'Je concurreert steeds met de populairdere tweeverdieners. De huurmarkt is ook zeer duur, en voor sociale woningen staan heel wat alleenstaanden op de wachtlijst. Alleen is de sociale woningmarkt daar niet op voorzien. En als we het over koopwoningen hebben, dan loop je tegen die absurd hoge woningprijzen aan. Misschien ligt de oplossing in een beter sociaal woonbeleid, of in huursubsidies voor wie op de private markt moet huren, zoals in het buitenland.'

Wat vind je van cohousing?

LE BLANC → 'Cohousing is geen beleidsoplossing. Als je partner sterft, dan ga je toch niet binnen de kortste keren samenwonen met anderen? En veel mensen wonen ook gráág alleen.'

Biedt de samenleving voldoende een vangnet?

LE BLANC → 'Alleenstaanden hebben vaak een sociaal netwerk van burens en vrienden. Maar er is een groot verschil tussen iemand helpen die griep heeft of iemand die langdurige revalidatie of chemo doormaakt. Er zijn een aantal privé-initiatieven, zoals het Zorghuis in Oostende, waar alleenwonenden op krachten kunnen komen. Maar het zou goed zijn om ook in de gezondheidszorg stil te staan bij de vraag of de patiënt alleen woont of niet. Er is kinderopvang en ziekenvervoer, dan kunnen we voor die twintig procent van de volwassen bevolking vast ook nog een sterker vangnet uitwerken?'

Hoe ervaar jij zelf het alleen leven?

LE BLANC → 'Ik heb alleen wonen altijd aangenaam gevonden, maar niet elke alleenwonende ervaart dat zo. De

maatschappij ziet ons niet als een groep. Net afgestudeerde 22-jarigen, gescheiden mensen, 80-jarige weduwnaars lijken weinig gemeen te hebben, totdat de belastingbrief komt. Daar liggen voor beleidsmakers en bedrijven nog heel wat kansen.'

Voor *Solo* onderzocht je ook de psychologische impact?

LE BLANC → 'Veel mensen die alleen wonen, lijden aan eenzaamheid. Maar ook mensen in een relatie voelen zich vaak eenzaam. Verder zijn er dus de financiële kopzorgen, en ook de impact van alleen eten kwam vaak ter sprake.'

Kwam daar het idee voor je kookboek, *Tafel voor één*, vandaan?

LE BLANC → 'Ja, veel alleenwonenden gaven aan dat ze het moeilijk vinden om voor zichzelf te koken. Eten is een sociale gebeurtenis. Voor iemand koken is voor iemand zorgen. Voor jezelf koken is een vorm van zelfzorg.' 'Bovendien: als je ook gezond en betaalbaar wilt eten, is voor jezelf koken het beste plan. De recepten in *Tafel voor één* zijn eenvoudig en lekker. Ik geef tips om met één ingrediënt een paar keer iets helemaal anders klaar te maken. En ook hier: wil je saus met een ton chilipeper? Niemand die zegt: dat is te pikant. Die vrijheid is plezant. Weet je, wie nu vijftien is, zal in de loop van zijn leven hoe dan ook een tijd alleen wonen. Leren om voor jezelf te zorgen is dus een goed idee. De samenleving evolueert. Met de verkiezingen in aantocht zijn veel politici op zoek naar de vergeten Vlaming. Wel, mensen die alleen wonen zijn een vergeten groep. Zíé ons.' ■

Het volledige interview vind je op www.visie.net

Industriële reiniging, een sector vol gevaren

In maart overleed de 28-jarige industrieel reiniger Axel Cap tijdens zijn werk. Wat er exact misliep, is op dit moment nog onduidelijk. 'Maar het tragische ongeval legt nogmaals de problemen in de sector bloot', zegt Inge Gielis, secretaris bij ACV Voeding en Diensten.

Op de site van Umicore in Antwerpen ontplofte op 11 maart de tankwagen van Axel tijdens de reiniging van een zuiveringsinstallatie. Het tragische ongeval is geen alleenstaand geval. Regelmatig vallen er gewonden, stelt Inge Gielis, die de sector volgt voor het ACV. 'Werken met zwaar industrieel materiaal, zoals zeer hoge druk, in besloten ruimtes, en met gevaarlijke producten, is risicovol. Industriële reinigers moeten vaak lange afstanden rijden, dus ook wegongevallen zijn zeker geen uitzondering. Daarbij komt de hoge werkdruk en het tekort aan collega's. Bedrijven moeten erop toezien dat hun werknemers voldoende rust krijgen en alert blijven.'

Dat lange dagen geen uitzondering zijn, bevestigt Tim, die al meer dan 25 jaar in de sector werkt. 'Het gebeurt wel regelmatig dat je om 6 uur 's ochtends vertrekt naar een klant en pas om 23 uur weer thuis bent. Maar de dag erop wordt wel verwacht dat je er weer staat om 6 uur.'

'Het werk is extra gevaarlijk door de hoge werkdruk waardoor je je soms haast en zaken vergeet. Bij nieuwe collega's merk je ook dat ze vaak nog niet voldoende training gekregen hebben', zegt Tim. 'Vroeger kregen we de tijd om het vak

onder de knie te krijgen. Vandaag word je er vaak al alleen op uit gestuurd zodra je de nodige certificaten behaald hebt, soms met een uitzendkracht als hulp die amper opgeleid is. Het is wel een goede zaak dat je tegenwoordig voor alles een pasje en certificaat moet behalen, maar naast theoretische vormingen is praktijkervaring onontbeerlijk.'

Bovendien neemt niet elk bedrijf het even nauw met alle veiligheidsvoorschriften, stelt Tim vast. 'Vooral de grote petrochemische bedrijven zien nauwlettend erop toe dat de regels worden nageleefd. Maar bij kleinere bedrijven is tijd geld en moet je het zelf maar zien op te lossen.' Hij pleit er dan ook voor dat er strenger wordt toegezien op de veiligheidsregels en dat die dwingender in de wetgeving worden opgenomen, zoals dat in Nederland al het geval is.

Het risico wordt nog verhoogd door onderaanneming, benadrukt Inge Gielis. 'Deze reinigers weten hoe ze hun machines moeten hanteren, maar zijn geen expert op vlak van bijvoorbeeld de chemische stoffen die gebruikt worden in het bedrijf waar ze als aannemer aan de slag gaan.' ■

Huispersoneel eindelijk beschermd door Welzijnswet

Na een lange werknemersstrijd zijn sinds 15 mei huispersoneel en dienstboden mee opgenomen in de Welzijnswet. Tot dan viel die groep werknemers buiten de wet en genoten zij geen bescherming van hun welzijn en gezondheid op het werk.

ACV Voeding en Diensten-voorzitter Pia Stalpaert is opgetogen: 'We zijn in totaal al twintig jaar of langer bezig om het statuut van deze mensen te verbeteren. Het doet deugd om nu eindelijk de vruchten daarvan te kunnen plukken, maar daarmee zijn zeker nog niet alle problemen van de baan.'

'Deze werknemers zijn heel kwetsbaar en moeilijk bereikbaar omdat zij voornamelijk in een één-op-één-relatie werken. Via de nieuwe wetgeving en bestaande cao's zijn er heel wat rechten voor hen, maar vaak zijn ze daar niet van op de hoogte. We blijven inzetten op informeren en mensen te overtuigen dat ze van hun rechten gebruik kunnen en moeten maken.'

Uitbetaling syndicale premie bouw

ACV-leden die tussen 1 april van vorig jaar en 31 maart van dit jaar gewerkt hebben in de bouwsector krijgen binnenkort hun jaarlijks sociaal voordeel uitbetaald. Wie tijdens de volledige referentieperiode gewerkt heeft, ontvangt een premie van 145 euro, ofwel 0,665 euro per gepresteerde of gelijkgestelde dag. Onder andere feestdagen, vakantiedagen, inhaalrustdagen en weerverletsdagen worden gelijkgesteld.

De premie wordt uitbetaald vanaf de week van 19 juni en wordt automatisch gestort op je rekeningnummer. Het is daarom heel belangrijk dat de gegevens die het ACV van jou heeft correct zijn. Controleer daarom zeker via www.hetacv.be 'Mijn Gegevens'.

Shorttrackster

Hanne

Desmet

gevat
in 5
woorden

Wereldburger

‘Door mijn sport kom ik met mensen van overal in de wereld in contact. Dat maakt je begripvol voor andere culturen. Het heeft me als persoon rijker gemaakt en ik ben echt blij dat ik dat heb meegekregen. Je realiseert je dat in je in elk land alle type personen kunt tegenkomen. En dat je nooit een groep mensen over één kam mag scheuren. Ik probeer daarom ook nooit vooroordelen te hebben.’

Competitief

‘Zelfs als ik minigolf speel of een kaartspel doe, wil ik echt graag winnen. Tijdens het schaatsen speur ik altijd naar gaatjes om mensen in te halen. Zo’n competitiedrang heb je wel nodig in de sport. Toch is de wereld van het schaatsen echt vriendschappelijk. Het is een kleine gemeenschap en mensen kennen elkaar. Voor de wedstrijd sla je even een praatje, over gemeenschappelijke vrienden of over de laatste serie die je aan het kijken bent. Het is best gezellig allemaal.’

Ingetogen

‘Soms zie ik mensen een overwinning heel uitbundig vieren. Dat komt bij mij niet zo natuurlijk over. Ik ben nooit heel luid geweest. Maar dat betekent niet dat ik er niet van geniet. Ik vind het geweldig dat ik professioneel aan sport kan doen. Je coach of familie een knuffel geven na de wedstrijd is natuurlijk geweldig. Ook de aanloop naar een wedstrijd vind ik een fijne periode. Want als ik een wedstrijd verlies, vind ik het belangrijk dat de weg ernaartoe toch leuk was.’

Vrouw

‘Ik ben heel blij dat ik een van de vrouwen ben die het hebben kunnen maken in de sport. Dat was lang niet vanzelfsprekend. We mogen best trots zijn dat we in België verschillende vrouwen hebben die op het allerhoogste niveau presteren. Daarmee geven we een mooi signaal aan de rest van de wereld. Schaatsen is op zich best een gelijkwaardige sport. Bij wedstrijden worden de races van mannen en vrouwen telkens afgewisseld.’

Gezin

‘Mijn vader is overleden toen ik heel jong was. Sindsdien vorm ik een hecht team met mijn broer en mama. Zij heeft ons altijd het gevoel gegeven dat we alles hadden. Toen schaatsen in beeld kwam, is ze daar helemaal in meegegaan. (ook Stijn, de broer van Hanne, schaatst op het hoogste niveau, red.) Ze is mee naar Hasselt verhuisd zodat we konden aansluiten bij het nationale team en bracht ons naar het buitenland voor internationale wedstrijden. Zonder haar hadden we hier nu niet gestaan.’

WEST-VLAANDEREN

